

Täysistunto

Perjantai 5.4.2024 klo 12.59—13.25

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 33 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 5/2024 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 2/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 2/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. [Hälinää] — Pyydän edustajia siirtämään muut keskustelut salin ulkopuolelle. — Edustaja Simula, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.05 **Jenna Simula ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muutama sana maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnöstä koskien hallituksen esitystä metsästyslain 33 §:n muuttamisesta. Valiokunta näkee esityksen elektronisten yötähtäinten sallimisesta villisian metsästyksessä tärkeänä, ja mietintö on yksimielinen.

Lausuntopalautteen perusteella valiokunta päätti ehdottaa eduskunnalle tässä yhteydessä myös keinovalon käytön laajentamista nykyisestä. Keinovalo on edullisempi vaihtoehto ja siten useamman metsästäjän saatavilla. Se oli tarpeellinen lisäys tähän esitykseen, sillä aiemmin keinovalon käyttö on ollut sallittua ainoastaan kiinteillä ruokintapaikoilla.

Villisian metsästystä on syytä tehostaa afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi. Esityksellä vähennetään villisian metsästyksen byrokratiaa. Tällä hetkellä voimassa olevan metsästyslain mukaan pimeänäkölaitteiden käyttö on kielletty, ja villisian metsästyksen osalta käytössä on ollut varsin kankea poikkeuslupamenettely. Villisian metsästys tapahtuu kuitenkin pääosin yöaikaan, ja se on vaativa metsästysmuoto.

Muiden riistalajien metsästykseseen ei näitä poikkeuksia pimeänäkölaitteiden tai keinovalon käytöstä uloteta. Tämä esitys koskee siis pelkästään villisian metsästystä.

Arvoisa puhemies! Haluan kiittää maa- ja metsätalousvaliokuntaa ripeästä työskentelystä asian parissa. Tämä muutos tulee helpottamaan villisian metsästyksen edellytyksiä ja vähentämään riskiä afrikkalaisen sikaruton leviämiselle. Varautuminen ja metsästyksen tehostaminen ovat erityisen tärkeitä, vaikkei sikaruttoa meillä onneksi vielä olekaan ollut. Naapurimaiden tilanne huomioiden tehostustoimet Suomessa ovat enemmän kuin paikallaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2024 vp

13.07 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! Jo lähetekeskustelussa mainitsin, että villisika on tulokaslaji, joka ei kuulu Suomen luontoon. Olen edelleen samaa mieltä, ja tämä hallituksen laiksi etenevä esitys on askel oikeaan suuntaan.

Puhemies! Jatkossa siis yöammuntaa varten tarkoitettuja tähtäyslaitteita saa käyttää villisikojen metsästyksessä ilman poikkeuslupia. Tarve tälle lakiehdotukselle lähtee sen afrikkalaisen sikaruton torjumisesta, joka on jo levinnyt kaikkiin naapurimaihimme. Mikäli tuo viheliäinen tauti tänne koto-Suomeen karjatiloilta saapuu, tarkoittaa se jättilaskua, missä 50 miljoonaa olisi vain alkusoitto.

Puhemies! Työtä metsästyksen edistämisen eteen jatketaan tämän Suomen historian metsästysmyönteisimmän hallituksen toimesta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu, olkaa hyvä.

13.08 **Pekka Aittakumpu kesk:** Arvoisa puhemies! Kiitos omastakin puolestani valiokunnalle hyvästä ja ripeästä työstä. On erinomaista, että tämä afrikkalaisen sikaruton torjumista koskeva hallituksen esitys käsiteltiin nopeasti ja asiaankuuluvalla perusteellisuudella. Sinänsähän tämän lakimuutoksen tarve on todella hyvin pohjustettu ja perusteltu, koska huhtikuussa 22 asetettiin villisikatyöryhmä, jonka linjaukseen tämä lakimuutos perustuu.

Sikaruttohan ei todella ole leikin asia. Se ei tartu ihmiseen mutta aiheuttaisi Suomessa merkittäviä taloudellisia vahinkoja sikatiloille ja lihateollisuudelle, ja siten tässä esityksessä ja lakimuutoksessa on kyse perimmiltään ruokaturvasta, huoltovarmuudesta ja suomalaisen maatalouden toimintaedellytyksistä.

Villisikojen kautta leviävän sikaruton ehkäisemiseksi tarvitaan todella erityisesti tätä pimeän aikana tapahtuvaa metsästystä, koska villisika lähtee liikkeelle pimeän tullen. Tähän mennessä näitä pimeänäkölaitteita, kuten valiokunnan puheenjohtaja tuossa kertoi, on voitu käyttää vain poikkeusluvalla, ja tämä lakimuutos osaltaan poistaakin turhaa byrokratiaa ja vapauttaa viranomaisten ja metsästäjien aikaa muuhun tärkeään työhön. Valiokunta on aivan oikein korostanut tässä mietinnössään myös sitä, että on tärkeää tiedottaa siitä, että normaaliin metsästyksen näiden pimeänäkölaitteiden ja keinovalon käyttö ei kuulu.

Tämä valiokunnan mietintö muistuttaa siitä, että metsästäjät kaikkialla Suomessa tekevät todella tärkeää riistanhoitotyötä ja olisimme pulassa ilman vastuullisia metsästäjiä.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että metsästäjätkinnon yhteydessä opiskellaan eettistä ja kestävästä metsästyksistä ja että laki- ja asetusmuutosten tullessa niistä tiedotetaan tehokkaasti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

13.10 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Kiitos maa- ja metsätalousvaliokunnalle ripeästä työstä tämän mietinnön laatimisessa, ja kiitos myös valiokunnan taitavalle puheenjohtajalle edustaja Simulalle hyvästä mietinnön esittelystä. On todella tärkeää, että Suomessa voidaan tehokkaasti torjua ja käytännössä estää — siinä mielessä olemme onnistuneet kyllä hienosti, että olemme pystyneet sen estämään — afrikkalaisen sikaruton leviäminen Suomeen. Se on siksikin aivan valtavan tärkeää, että jos ajatellaan niitä peruslähtökohtia, jotka meillä on — meillä on maailman puhtain ilma, meillä on puhdas vesi, puhdas maaperä — niin meillä on kyllä elintarvikeviennille myös suuri potentiaali. On tärkeää,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2024 vp

että sikatilat voivat Suomessa säästyä tältä viheliäiseltä afrikkalaiselta sikarutolta, joka esimerkiksi jo naapurimaitamme vakavasti piinaa. Tässä mielessä, tuon elintarvikeviennin pohjaksi, se, että meillä tällainen eläintautitilanne on Suomessa ehkäpä maailman parhaiten hallinnassa, on valtavan tärkeä asia.

Siksi on tärkeää, että metsästäjät pääsevät nyt tätä villisikakannan hoitoa tekemään sellaisin pyyntimahdollisuuksin ja varustein, joita siihen tarvitaan. Itsekin joskus villisian pyyntiin tutustuneena tiedän sekä omasta kokemuksesta että tietysti laajemmin metsästäjiltä saadun tiedon perusteella, että se on kyllä todella vaativa tehtävä. Tässä mielessä nämä nyt tuohon lain 33 §:ään tehtävät muutokset ovat erittäin perusteltuja, ja tämä valiokunnan mietintö voidaan mielestäni tässä esitetyssä muodossa hyvillä mielin hyväksyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

13.12 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä on metsästyslain 33 §:n muutos, ja kiitos valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Jenna Simulalle hyvästä esittelystä ja ennen muuta hyvästä työstä valiokunnan kanssa. Tämä yötähtäimen käyttö villisian metsästyksessä mutta myös valiokunnan tekemä laajennus koskemaan keinovaloa ovat ehdottoman tärkeitä afrikkalaisen sikaruton tulon estämiseksi Suomeen, mutta ne ovat tärkeitä myös sen takia, että näillä välineillä — yötähtäimellä ja keinovalolla — voidaan taata myös entistä parempia riistalaukauksia.

Olisin halunnut kysyä, minkä takia tässä esityksessä ei ole mukana toista eläintä, joka tarvitsisi vastaavaa. Eli meillä on erittäin laajalle levinnyt valkohäntäpeurakanta, ja sitä on saanut Metsästäjäliiton poikkeusluvalla metsästää keinovalolla nyt parina talvena kokeilu- luontoisesti, ja kuinkas ollakaan, nämä koetalvet ovat olleet aika runsaslumisia. Meillä ei ole vielä oikeastaan tietoa siitä, kun on vähäluminen talvi. Silloin tämän keinovalon käyttö on entistä tärkeämpää. Vetoan kyllä meidän metsästysmyönteiseen hallitukseemme ja myös valiokunnan puheenjohtaja Simulaan, että otatte aktiivisen otteen myös valkohäntäpeuran osalta näiden samojen toimenpiteiden ulottamiseksi sinne. Meillä valkohäntäpeura aiheuttaa ylikasvaneena kantana tällä hetkellä merkittäviä haittoja pelloille mutta myös liikenteelle, ja silloin on tärkeää, että me metsästäjät voimme tätä kantaa pitää kurissa. Pysyvä lupa yötähtäimille ja keinovalolle tarkoittaa hyviä riistalaukauksia myös pimeällä, lumettomalla ajalla.

Toinen asia, jota metsästyslaissa tulisi nyt kiirehtien muuttaa, on suden kannanhoidollinen metsästys. Me hallitusohjelmassa kirjasimme nimenomaan kirjauksen tähän metsästyslakikohtaan, että tämä kannanhoidollinen metsästys sallitaan lainsäädäntöä muuttamalla. Se oli tietten tehty kirjaus, sillä me tiesimme, että tässä helpolla mennään EU:n taakse ja halutaan, että EU:sta lähtevät nämä muutokset liikkeelle. No, me tiedämme, miten hidas EU näissä kysymyksissä on, ja sen takia hallitusohjelmaan on kirjattu, että lakia muutetaan. Vetoan myös tässä nyt maa- ja metsätalousministeriöön, että tämä hallitusohjelman kirjaus otetaan kiireesti käsittelyyn ja tuodaan hallituksen esityksenä eduskuntaan, sillä jos me hukkaamme neljä vuotta suurpetojen osalta, niin että meillä ei näitä kantoja hoideta, niin valitettavasti silloin eläimet leviävät myös pihapiireihin entistä enempi ja tulevat aiheuttamaan runsaasti ongelmia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kiuru, Pauli, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2024 vp

13.15 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Kiitos valiokunnan puheenjohtaja Simulalle esittelystä ja koko valiokunnalle mietinnöstä.

Metsästyslaki kattaa metsästyksen liittyvät asiat hyvin selkeästi, ja itse asiassa, kun sen lain lukee, näkee sen, kuinka normiohjattua metsästys on. Metsästyskulttuuriin ja metsästäjätutkintoon liittyvät eettiset asiat ja kannanhoidolliset asiat ja hyvä metsästyskulttuuri tiukasti. On hyvä, että metsästyslaki elää ajassa, niin kuin se tässä elää, ja reagoi niihin tilanteisiin, mitä ympärillä tapahtuu, ja tässä tilanteessa tulokaslaji, villisika, aiheuttaa ongelmia tuotantoeläimille, villieläimille, riistaeläimille — tai voi aiheuttaa, ellei mitään tehdä — ja on syytä todellakin muuttaa ja tarkentaa lakia tältä osin.

Metsästäjistä täytyy sanoa, että se on erittäin iso ryhmä Suomessa, he tekevät tärkeää työtä, ja kun edustaja Heinonen tässä mainitsi suurriistasta, susista ynnä muista, niin siihen kyllä yhdyin sitten täysin, mitä hän tuossa mainitsi.

Näillä sanoilla pidän valiokunnan mietintöä oikeana ja lain tarkennusta oikeaan osuvana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kinnari, olkaa hyvä.

13.17 Teemu Kinnari kok: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 33 §:n muuttamisesta on tarpeellinen ja tervetullut. Esityksen tavoitteena on villisian metsästyksen tehostaminen afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi ja samalla kotimaisen sianlihatuotannon turvaaminen estämällä sikaruton leviäminen. Samalla tavoitteena on nykyisen villisikakannan puolittaminen.

Nykyinen metsästyslaki kieltää yöammuntaa varten tarkoitetut tähtäyslaitteet, jotka elektronisesti suurentavat tai muuttavat kuvaa. Samoin nykyisin kielletään keinovalojen käyttö metsästyksessä. Kuten valiokunnan puheenjohtaja kertoi, niin me valiokunnassa ehdotamme villisikakannan hallinnan helpottamiseksi myös sitä, että yöttähtäimien rinnalla sallittaisiin myös keinovalojen käyttö villisian metsästyksessä. Villisian metsästäminen on erittäin vaativaa ja paljon aikaa vievää metsästystä. Nämä molemmat esitykset helpottavat merkittävästi pääsyä siihen tavoitteeseen, että villisian metsästyksen ja kantojen alentamisen tavoitteisiin voidaan päästä. Selvää on, etteivät pimeänäkölaitteiden käyttö ja keinovalojen hyödyntäminen kuulu normaaliin metsästyksen vaan nimenomaan edellä kuvatun ongelman ratkaisemiseen.

Arvoisa puhemies! Edellä kuvattujen muutosten lisäksi meidän tulee huolehtia myös siitä, että virus ei pääse leviämään Suomeen ihmisten tuomana. Tiedotuksella pitää varmistaa, että ymmärretään olemassa oleva riski matkustamisen osalta. Virus voi säilyä pitkiä aikoja metsästysvarusteissa ja lihatuotteissa, ja tätä asiaa on syytä myös teroittaa.

Ja mitä tulee tässä aikaisempaan, edustaja Heinosen kannanottoon suurpetometsästyksen jatkumisesta, niin me valiokunnassa varmasti töitä teemme, jotta nämä ongelmat pystytään ratkaisemaan ja suurpetojen kannanhoidollista metsästystä pystytään jatkossakin Suomessa toteuttamaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viljanen, olkaa hyvä.

13.19 Eerikki Viljanen kesk: Arvoisa puhemies! Samoin kuin monet edelliset puhujat, minäkin kiitän valiokuntaa erittäin asiallisesta ja nopeasta käsittelystä. Asiahan on äärimmäisen tärkeä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2024 vp

Villisika on Suomeen tullut vieraslaji, joka on tuonut mukanaan myös uhan afrikkalaisen sikaruton leviämisestä maahamme. Afrikkalainen sikarutto, jos se Suomeen rantautuisi, olisi erittäin merkittävä uhkatekijä suomalaiselle sianlihan tuotannolle, sikataloudelle. Nyt kun hallituksenkin ohjelmassa pannaan paljon toiveita maatalouden kannattavuuden parantamiseen elintarvikevientiä edistämällä, afrikkalaisen sikaruton mahdollinen esiintyminen Suomessa romuttaisi hyvin pitkälti toiveet elintarvikeviennin lisäämisestä, elintarvikeviennin kasvusta, koska maailmalta saadut elintarvikkeiden vientiluvat todennäköisesti peruttaisiin välittömästi, jos meiltä tätä tautia löytyisi. Senkin takia villisikakannan rajoittaminen — toivottavasti sen kokonaan poistaminen Suomesta — olisi äärimmäisen tärkeä asia.

Kuten täällä on monessa puheenvuorossa todettu, villisikojen metsästäminen on erittäin haastavaa, ja nämä keinot villisian metsästäminen tehostamiseksi ja helpottamiseksi, metsästäjien avustamiseksi, ovat äärimmäisen tervetulleita. Tämä on, arvoisa puhemies, erittäin tärkeä, toivottu ja tervetullut lakimuutos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Päivi, olkaa hyvä.

13.21 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Maa- ja metsätalousvaliokunta ja ministeri Essayah ovat tehneet tässä hyvää työtä. Afrikkalainen sikarutto on viruksen aiheuttama vakava verenvuotokuume-tauti, joka ei tartu ihmiseen mutta uhkaa sikojen terveyttä ja siten suomalaista ruokaturvaa. Siksi tämä esitys on todellakin erittäin kannatettava, jotta voidaan villisikakantaa rajoittaa ja myös tätä sikaruttoa torjua.

Kiinnitin samaan asiaan huomiota kuin edustaja Heinonen eli valkohäntäpeurojen metsästyksen, jossa ovat olleet vastaavat keinovalon käytön poikkeusluvut parin vuoden ajan. Olisi kyllä erittäin tarpeen ulottaa samanlainen lainsäädäntö myös tämän peurakannan rajoittamiseen. Vaikka valkohäntäpeura on arvokas ja hieno riistaeläin, niin juuri tihentymä-alueilla peurakantaa on todellakin leikattava maa- ja metsätalouden vahinkojen ja myös tieliikenteen onnettomuuksien vuoksi.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Simula, olkaa hyvä.

13.22 Jenna Simula ps: Arvoisa puhemies! Kiitos edustajille oikein hyvistä puheenvuoroista koskien tätä esitystä ja mietintöä.

Kommentoin vielä lyhyesti liittyen näihin valkohäntäpeuroihin. Tässä kohtaa käsiteltiin ainoastaan villisikatyöryhmän tekemän työn pohjalta näitä ehdotuksia ja saatiin tuotua ne nyt sitten lainsäädäntöön ja nimenomaan vielä lisättyä myös tämä keinovalo siihen pimeänäkölaitteiden oheen.

Mutta mitä sitten tulee suurpetopoliitiikkaan, niin meillä on valiokunnassa tällä hetkellä käsittelyssä kaksikin E-kirjettä koskien susia ja muita suurpetoja. Susityöryhmä on aloittanut työskentelynsä, ja siellä niin ikään toiminta on ripeää. Ensimmäisiä esityksiä ja toimia sieltä odotetaan käsittelyyn jo kesällä, ja sitten edelleen lisätoimenpiteitä odotetaan tulevan siitä muutama kuukausi eteenpäin. Eli sieltäkin sitten varmasti saadaan ratkaisuja aikaiseksi ja vietyä hallitusohjelmaa eteenpäin, kuten kuuluu. Kirjaukset ovat edelleen voimassa, ja työtä tehdään ahkerasti. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 31/2024 vp

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 5/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.